5 Bani în România.-10 Bani în străinătate

ICGX

Anul XXXI.-No. 193.-Marți 15 Iulie 1913

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — STRĂINĂTATE: Lei — / 3 luni 10.- / 6 luni 20.- / Un an 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp 7 Bani 50
Idem pag. IV .. 35
Inserții și reclame 3,50 linia
Anunciuri sau informațiuni mortuare după mărime dela 60-150 lei

Redacția și Administrația: 11, str. Brezoianu — București —

Siguranța și libertatea Dunării

de profesorul N. Basilescu.

Stăpânul Dunărei este tatăl și protectorul României: el a determinat, de veacuri, granițele ei, — el a protejat'o în contra năvălirei barbarilor, —el o protege încă și azi, el o hrănește, el duce departe, pe apele lui albastre, bogate recolte a numeroaselor noastre câmpii: el este sufletul și viața României.

Siguranța lui, libertatea lui sunt siguranța și libertatea României însăși, — sunt siguranța și libertatea comerciului Europei, care prin el se leagă cu Răsăritul.

Atât tractatul din Paris din 1856 cât și tractatul din Berlin din 1878 aŭ proclamat deplina libertate a navigațiunei pe Dunăre, cât și siguranța ei.

In special tractatul din Berlin, prin două dispoziții categorice a impus roaderea tuturor fortificațiunilor de pe malul drept al Dunărei.

Astfel art. 11 zice:

„Toate fortărețele vechi vor fi rase în cursul unuĭ an saŭ și mai înainte dacă va fi posibil cu cheltuiala Principatuluĭ Bulgarieĭ. Guvernul local va lua imediat măsurĭ pentru a le dărâma și nu va putea lăsa să se clădească altele".

Iar după ce prin art. 43 leagă Independența României — câștigată pe câmpul de războĭ — de anumite condițiuni, pe care România le-a îndeplinit, — prin art. 52, congresul dela Berlin în scop de a asigura libertatea navigațiunei pe Dunăre, și siguranța României dispune în mod imperativ:

„Pentru a mări garanțiile asigurate libertățeĭ de navigațiune pe Dunăre, *recunoscută ca fiind de un interes european*, Inaltele Porți contractante hotărăsc ca toate întăriturile și fortificațiile, ce se găsesc pe tot cursul râuluĭ dela Porțile de fier până la gurile luĭ să fie rase și să nu se mai poată ridica altele nouĭ".

Așa dar, toate fortificațiile existente la 1878 trebuiau rase și alte nouĭ nu se mai puteau ridica.

Ce a făcut însă Bulgaria?

Nu numaĭ că nu a ras nicĭ una din vechile fortificațiuni, dar ea le-a restaurat și modernizat, dar ea a ridicat chiar altele nouĭ, — armându-le cu tunurĭ de asediu ce într'un minut pot reduce în jale și pulbere toată oastea românească, care în tot decursul Dunărei stă sub nivelul celeĭ bulgărești.

Oh! da, azĭ telegramele Bulgarilor fac apel la milă — la inima bună a Românuluĭ, — și Românul — blajin din fire — se înduioșează.

Erĭ, însă, Bulgarii vorbeau de sus și semeț, — eĭ amenințau România, — și mâine, când rănile lor vor fi vindecate, — eĭ tot nu vor uita că au cu Românii socoteli de răfuit.

Cum ne vom așterne, așa vom dormi!

Asigurăm acesteĭ țărĭ un viitor solid: — la adăpost de vicisitudini? — România va trăi în pace. — Bulgarii înșiși vor renunța de la eĭ, la visurile lor grandomane.

Suntem azĭ imprudenți lesne crezători?—preparăm Patrieĭ noastre triste și crude desamăgirĭ.

Orĭ una din garanțiile ce trebue, — trebue cu orĭ ce preț—săluăm azĭ este să desființăm *noĭ înșine* toate fortificațiile de pe Dunăre: ce sunt în stăpânirea noastră, să le radem, să executăm noĭ înșine ordinul Europeĭ pe care Bulgarii l-aŭ disprețuit și călcat în picioare.

Și Europa, al cărui comerciu l asigurăm, astfel va aplauda.

Oștile române nu pot părăsi Bulgaria fără a aduce în Patria lor asigurarea că Bătrânul Danubiu este, în fine, eliberat—că ghiulele bulgărești nu vor mai turbura liniștitele luĭ valurĭ.

Din zona de operațiuni

PRINȚUL FERDINAND, comandantul de căpetenie, trecând în revistă trupele carĭ porneaŭ în Bulgaria

Vrăsmășia și îndărătnicia Bulgarieĭ față de România

In sfârșit, abia la 4 Iulie s'a publicat în ziarele noastre știrea că regele Bulgarieĭ a cerut pace regeluĭ Carol I-iu al Românieĭ, întrebându-l „în ce condițiuni s'ar putea încheia pacea între România și Bulgaria?" Fapt caracteristic, care trebue semnalat, este fără îndoială acela, că această întrebare a fost făcută când armata noastră pătrunsese deja în Bulgaria, iar nu maĭ înainte; cu alte cuvinte, când Bulgarii s'aŭ văzut constrânși de armata noastră, de acțiunea eĭ, ca s'o facă.

Insă condițiunile ce ar fi satisfăcut pe România erau cunoscute Bulgarieĭ maĭ înainte chiar de începerea războiuluĭ aliaților balcanicĭ cu Turcia. Dânsa dar, ca bună vecină, de ar fi ținut seamă de ajutoarele și serviciile pe care i le-a făcut România și înaintea desrobireĭ eĭ de sub jugul Turcieĭ și după emanciparea eĭ, în urma războiuluĭ româno-ruso-turc din 1877—1878, când acel jug a fost cu desăvârșire sdrobit și s'a constituit principatul și maĭ în urmă regatul actual al Bulgarieĭ; ar fi trebuit să le satisfacă, cu atât maĭ mult că știa ce parte însemnată a luat în acel războiu și oastea română, alături cu armata rusă, la Plevna și singură la Rahova, Lom-Palanca, Tibru-Palanca, Belogradjic și la Vidin.

Poporul bulgar însă, ca popor, trebue să recunoaștem, că nu se poate pronumăra încă între popoarele civilizate, după cum o dovedesc chiar actele barbare săvârșite în acest războiu, pe care îl aŭ chiar cu sârbiĭ și cu greciĭ, foștiĭ lor aliați, asupra nenorocitelor populațiuni nebulgare; acte care ne amintesc cruzimile săvârșite de Huniĭ luĭ Atila în invazia lor în Europa, acte care înveștejează sălbăticia întregului neam bulgăresc. Afirm aceasta, căcĭ puțin timp după emigrarea bulgarilor în peninsula Balcanică, aŭ venit peste dânșiĭ alte două invazii însemnate: invazia tătarilor și a turcilor, sub stăpânirea cărora aŭ rămas maĭ mult de patru secole și jumătate. Orĭ sentimentele blândeței caracteruluĭ și ale recunoștinței maĭ ales, fiind sentimente nobile sufletești, nu aŭ putut și nu pot exista de cât la popoarele civilizate.

Acest popor dar, în care rugina barbarieĭ nu a dispărut și nu s'a poleit cu desăvârșire, în loc să țină seamă de serviciile pe care i le-aŭ făcut românii, pe când dânsul nu avea o patrie a sa proprie, deși netăgăduit pentru clasa bulgară maĭ cultă, patria eĭ era România; dânsul însă în schimb ne-a urât și ne urăște încă. Dovadă despre aceasta, este atitudinea acestuĭ popor de când a ajuns să aibă o viață politică proprie, ca Stat bulgar de sine stătător; atitudine care s'a semnalat maĭ mult, de când Bulgaria a început războiul cu Turcia; războiu care, după cum am arătat-o maĭ înainte, l'a început în luna Octombrie 1912, grație bunei voințe a noastre românilor și guvernuluĭ nostru, care a contramandat marile manevre de toamnă proiectate a se face în Dobrogea, cu corpurile al III-lea și al IV-lea de armată.

Dacă poporul bulgar și guvernul său țineau în adevăr să fie în legătură prietenească cu România și nu erau, din contra, însuflețiți de un sentiment cu totul ostil nouă, ar fi cedat de bună voe, de la început, dorinței legitime și pe deplin justificate de a avea o frontieră strategică naturală între noĭ și dânsul, frontieră determinată prin linia Turtucaia-Dobrici-Balcic, cerută dela început.

Or, este netăgăduit că guvernul bulgar s'a opus în ruptul capuluĭ să ne cedeze, cum ar fi trebuit, nicĭ chiar Silistra, după cum hotărâseră delegațiĭ marilor Puteri europene, adunați la Petersburg.

Astăzĭ însă, din cauza lăcomieĭ și al caracteruluĭ sălbatic, pot zice, al poporuluĭ bulgar față de noĭ românii și a atitudineĭ guvernuluĭ Bulgarieĭ, există faptul netăgăduit caracteristic, că, chiar în școalele lor, bulgarii propagă *ura* în contra poporuluĭ român, sugerând în inimile și în sufletele tineretuluĭ bulgar, că Dobrogea, din care o parte o posedă statul român, în urma păceĭ dela Berlin din 1878, — ar fi fost în stăpânirea bulgarilor; când istoria o dovedește cu prisosință, că întreaga Dobroge, a fost stăpânită de Muntenia, înainte chiar de domnia luĭ Mircea I-iu Vodă, care a domnit de la a doua jumătate a secoluluĭ XIV-lea, după cum o probează chiar faptul intitulăreĭ sale Domnești, între alte titluri și ca *Despot al Dobrogeĭ și stăpân al mărei Negre*.

Orĭ, această falsificare istorică, propagată în școale, nu învederează oare îndeajuns, *ura* ce ne-o păstrează acest popor, încă necivilizat decât la suprafață și că, așa fiind, noĭ românii, vecinĭ lor, trebue să luăm în contra lor, toate măsurile de siguranță posibile, pentru a pune în neputință pe această națiune răsvrătitoare, de a ne maĭ putea amenința liniștea noastră, ca Stat civilizat și eminamente pacific, care nu a luptat decât pentru apărarea intereselor sale naționale etnice, ca popor latin, transplantat de aproape 2 miĭ de anĭ; stabilit ca o insulă în acest ocean slavico-teuton, plus hunic maĭ târziŭ; lupte pot zice homerice pentru existența noastră etnică și care au oțelit vigoarea neamuluĭ românesc de astăzĭ?

Așa fiind, acum, când datorită, caracteruluĭ vrăjmășesc, față de noĭ românii, al poporuluĭ bulgar și maĭ ales al conducătorilor săĭ, România a fost nevoită să recurgă la ultimul mijloc de convingere sau maĭ bine zis de constrângere, la arme, ca să-și poată satisface dorința eĭ legitimă; astăzĭ când Bulgaria este bătută pe toată linia chiar de aliații eĭ de erĭ; astăzĭ când România a fost nevoită să mobilizeze o armată de peste 600.000 de oameni; astăzĭ, când tot litoralul maluluĭ drept al Dunărei, cetățile și orașele bulgare de peste Dunăre sunt ocupate de ostașiĭ românĭ; astăzĭ când regatul Bulgarieĭ, datorită îndărătniciei, lăcomieĭ și îngâmfăreĭ sale fără margini, se află ca Stat, la marginea prăpastieĭ și nu maĭ are nicĭ o eșire posibilă; astăzĭ în sfârșit regele eĭ Ferdinand, care năzuia să devie tar al imperiuluĭ de Orient bulgar; vine și întreabă pe Scumpul și Înțeleptul nostru rege Carol I al României, în ce condițiĭ s'ar putea încheia pacea între România și Bulgaria.

Ținând seamă de faptele semnificative că, regatul bulgar vecin, nu a cerut pacea și nu s'a îmblânzit față de noĭ românii, decât în momentul când dânsul a fost cu desăvârșire constrâns să facă acest act, după ce România a fost nevoită nu numaĭ de a-și mobiliza armata sa, dar a și intra în acțiune a și ocupa Bulgaria militărește; a'ĭ declara într'un cuvânt războĭ; cu alte cuvinte, numaĭ când Bulgaria a văzut că pacea i se va impune de România, fără voia eĭ.

Având asemenea în vedere sentimentele ostile, pe care ni le-a manifestat în trecut, în prezent și pe care, maĭ mult ca sigur, ni le va manifesta și pe viitor, maĭ ales ca popor încă necivilizat,— cum a dovedit-o chiar actele barbare săvârșite în cursul acestuĭ războĭ asupra nenorocitelor populațiuni nebulgare, la care sentimentul sălbatic și necreștin al răzbunăreĭ e foarte desvoltat.

Față dar cu vrăjmășia pe care ne-a manifestat-o până acum poporul bulgar și guvernanții săĭ și al sacrificiilor pe care România le-a făcut și le face, prin acțiunea eĭ militară, în interesul stabilireĭ maĭ repede al păceĭ; dânsa este datoare să stăruie ca să se ia toate măsurile necesare, spre a pune regatul bulgar, în neputință de a maĭ putea turbura pacea și a maĭ tempera lăcomia, nesocotința și megalomania pe care le-a manifestat cu prisosință, cu prețul chiar al turburăreĭ păceĭ.

In interesul dar al asigurăreĭ uneĭ păcĭ durabile în Peninsula Balcanică, guvernul român trebue să stăruie ca să se cedeze României regiunea determinată prin linia Turtucaia-Dobrici-Balcic, ocupată deja de trupele române și aceea— situată despre frontiera apuseană care desparte Bulgaria de Serbia și atinge și hotarul despre Nord al României, regiunea despre râul Timoc, din județul Vidinuluĭ împreună cu această cetate, populată în cea maĭ mare parte de români.

General de divizie
G. I. Anghelescu

ozo

◆ **D-niĭ abonați carĭ cer schimbări de adresă, sunt rugați cu insistență să binevoiască a trimite administrației, odată cu cererea d-lor și eticheta pe care este imprimată adresa cu care primeaŭ ziarul până atunci, spre a se putea da curs reale cererilor și a nu se întârzia cu trimiterea ziarului la noua adresă.**

Să dați!...

Să dați, acelor ce-aŭ rămas
Fără părinți, frați și copiĭ
S'al căror sprijin li s'aŭ dus
Chemați de sfinte datoriĭ,
Să-și dea tributu) în războĭ
Pentru Tron, și pentru noĭ!

Să dea bogatul cât maĭ mult,
Să dea săracul ce-o putea
Să dea orĭ-cine cât o vrea;
Și adunând de icĭ-colea,
Să n'aibă grije de nevoĭ,
Urmașiĭ celor din războĭ.

Să dați, căcĭ mila lor s'a dus
Și n'aŭ cuĭ cere de acum.
Eĭ aŭ plecat... urmașiĭ lor,
Ar fi păcat să ceară 'n drum,
Ar fi rușine pentru noĭ,
Să-i vezĭ plângând, flămânzĭ și [goĭ.

Să dați, căcĭ ceĭ ce aŭ plecat
Să-și verse sângele 'n războĭ,
Cruce-aŭ făcut la Dumnezeŭ
S'aŭ pus speranța lor în noĭ,
Că n'or peri urmașiĭ lor,
Lipsiți de niciun ajutor.

Costache Nicolescu
Tipograf, Ploești

ozo

Turcia nu renunță la noua graniță

Viena, 14. — «Suedslavische Correspondenz» află din Constantinopol:

Marele-vizir a declarat diplomaților că Turcia nu poate renunța la frontiera Maritza-Adrianopol.

Corpul diplomatic e încredințat că nicĭ presiunile diplomatice, nicĭ cele financiare nu vor avea nicĭ un efect asupra Porții

DISCUȚII DESPRE LIMBA

Limba de clasa a treia

de ION GORUN

Răsfoind zilele acestea prin „Desbaterile parlamentare", am dat fără veste peste o explicare pe care o căutam de mult, și tin acuma să o împărtășesc și cititorilor meĭ. Mă tot miram cum și pentru ce atâția la noĭ stăruiesc, în graiul și în scrisul lor întru a întrebuința, pentru aceeași noțiune cuvintele diferite însă cu acelaș înțeles. Astfel celebrul cuvânt *voiaj*, pe care nicĭ chiar o regească intervenire în Academie nu l-a putut scoate din întrebuințare, pentru ce stăruiește el nepăsătorĭ alături de *călătoria* care spune tot atât, și e un cuvânt maĭ vechiŭ în limbă și nicĭ maĭ urât? Care e misterul acesteĭ încăpățânărĭ, orĭ cum cam ciudate?..

Așa mă tot întrebam, când iată că daŭ peste textul uneĭ în cerpelări, pe care un domn deputat o adresează d-luĭ ministru al lucrărilor publice, cerând să i se comunice datele privitoare la traficul căilor ferate, spre a dovedi, — continuă textual onorabilul reprezintant al națiunĭ, — „că măsurile luate cu sporirea tarifuluĭ de transport le *va* suporta nu *voiajoriĭ* de clasa I și II, ci ceĭ ce *călătoresc* în clasa III.

Ațĭ înțeles acuma? Eŭ văd că e clar. Avem nevoie de *voiaj* și *voiajorĭ* pentru ceĭ „de clasa I și II"... In aceste clase se *voiajază*, pe când de sigur nu tot așa în clasa III; aci se *călătorește* încă. Tot așa, nu se va putea zice că se *voiajază* cu cine știe ce simple căruțe țărănești, pe când cu automobilul de pildă, nimenĭ nu va face o călătorie, ci de sigur un *voiaj*.. negreșit că toate acestea n'ar fi dat dreptul d-luĭ deputat să calce și regulele gramaticale, zicând că: „voiajoriĭ *va* suporta"... Dar aceasta e altă chestiune.

Cu *voiajul* și *călătoria* am fi lămurit așa dar nedumerirea. Dar maĭ sunt și altele.

*

Iată *cursele* și *alergările*... Un iubitor de pitorescul cât maĭ desăvârșit al limbiĭ îmĭ spunea că, amândouă aceste cuvinte pot prea bine să rămână în limbă, diferențiându-și înțelesul. Astfel, s'ar zice: *Alergările* de toamnă, *alergările* de primăvară, etc. Insă, *cursa* întâia, a doua, *cursă* de obstacole și iarăș, etc. Lucrul mi se pare, în adevăr, atât de plausibil, în cât nu văd pentru ce nu s'ar putea propune și contrarul: cursele de primăvară, de toamnă, și *alergarea* întâia, a doua, s'așa maĭ departe... Totul e, maĭ la urmă, convențiune.

*

Dar cu *fantazie*, *fantezie* și... închipuire? Inchipuirea, trebuie să recunoască oricine, nu e tocmaĭ acelaș lucru cu fantazia, după cum și fantazia poate să însemneze ceva maĭ mult și ceva maĭ puțin de cât închipuirea. La acestea ar maĭ veni să se adauge fantezia, cum am maĭ spus, ca gen literar.

Nu însă *numaĭ* ca gen literar. După exemplul cu *voiajul* și *călătoria*, am putea avea și aci: un cuvânt de clasa I: *fantezie*, unul de clasa II: *fantazie* și unul de clasa III: *închipuire*. — *Inchipuirea* va putea s'o aibă orișice țăran; *fantazia* însă numaĭ un om maĭ cilibiu saŭ o domnișoară de pension: cât pentru *fantezie*, aceasta va fi apanajul oamenilor cu totul subțirĭ și al reprezintanților curentelor noui în literatură.

*

Mergând pe asemenea căĭ înainte, cu încetul vom ajunge poate să deosebim două saŭ treĭ limbi deosebite ale unuia și aceluiaș popor. Cu puțină închipuire, fantazie saŭ fantezie, putem să prevedem vremea când o parte a națiunĭ va voiaja câtă vreme nu va rămânea la domiciliu, iar alta va călători când nu va sta acasă; — și tot așa maĭ departe, după acest calapod, vom avea diferențiarea claselor sociale nu numaĭ după îmbrăcăminte, traiu zilnic saŭ portul barbeĭ și al mustăților, ci și după espresiuni, — gramatica rămânând, bineînțeles, privilegiul celor maĭ puțini.

Vom maĭ auzi, la tribunal, avocații protestând: — „*Domnule prezident, îmĭ anlevați toate moaienurile de defansă*", — pe când cel cu limba de clasa III va continua să zică, maĭ mult saŭ maĭ puțin ca strămoșiĭ săĭ. — „Domnule președinte(? îmĭ luați toate mijloacele de apărare"...

Mentalitatea unora va sta însă, în definitiv, în cumpănă cu *mintea* celorlalți, și *inima* acestora nu va bate, maĭ la urmă, maĭ românește decât *cordul* acelora.

Român să fiĭ, — asta e totul. Dar român *de ce clasă?* — asta importă. Și fiindcă nu poți să fiĭ mereu pe drumurĭ ca să-țĭ afirmi distincțiunea prin exibarea unuĭ certificat de... voiaj, atunci te veĭ afirma deci ferindu-te pe cât cu putință d'a vorbi o limbă... de clasă a treia.

oxo

Starea jalnică a armatei bulgare

Colonia, 14. — Koenische Zeitung *află din Colonia:*

Știrile despre retragerea bulgarilor sunt din ce în ce maĭ grave.

Ofițeriĭ nu maĭ pot păstra disciplina între soldați. Bolile, foametea și obosealile campanieĭ fac din ce în ce maĭ numeroase victime.

oxo

DELEGAȚII BULGARI

DECLARĂ CĂ ADUC CUVINTUL PĂCEI!

Declarațiile d-luĭ Tonceff, ministrul de finanțe bulgar

Azĭ dimineață după cum am anunțat în prima noastră ediție aŭ sosit delegațiĭ Bulgarieĭ.

Printre delegați se află și d. Tonceff ministrul de finanțe al Bulgarieĭ.

Am cunoscut pe d. Tonceff, la Sofia cu ocaziunea ancheteĭ ce am făcut-o în acel oraș la începutul diferenduluĭ româno-bulgar.

Atuncĭ d. Tonceff, fără a recunoaște în totul pretențiunile României, s'a pronunțat însă pentru o înțelegere amicală cu România.

M'am anunțat azĭ la orele 2 d. a. d-luĭ Tonceff, la otelul Continental unde locuește. Ministrul de finanțe bulgar m'a primit imediat.

Convorbirea ce am avut prezintă de sigur un deosebit interes, pentru că din ea se poate deduce intențiunea cu care delegațiĭ bulgarĭ aŭ venit la București.

Inregistrând declarațiunile d-luĭ Tonceff, așa cum mi-aŭ fost făcute, rămâne ca actele Bulgarieĭ să se potrivească cu speranțele, prevederile și intențiunile ministruluĭ bulgar.

— *Tiu să declar de la început* — începe d. Tonceff, *că guvernul actual regretă că s'a lăsat ca relațiunile dintre România și Bulgaria să ajungă la încordare. Vă amintiți că atunci când m'ați vizitat la Sofia, cu v'am vorbit despre interesul ce-l are Bulgaria de a trăi în relațiuni de prietenie cu România. Și vă spuneam atunci că în special partidul pe care îl reprezint este un adept convins al uneĭ politicĭ de prietenie cu România și vă citam chiar ca dovadă de sentimentele noastre filoromâne faptul că atunci când a fost vorba de alegerea actualuluĭ nostru Rege, noĭ am propus unificarea cu România sub domnia M. Sale Regelui Carol. Este deci indiscutabil că guvernul actual bulgar este însuflețit de cele maĭ bune intențiuni față de România, vă pot spune că una din principalele puncte ale programuluĭ nostru politic este nu numaĭ o amiciție de relațiuni între noĭ și România dar o amiciție efectivă. De aceea noĭ am primit imediat ca pacea să aibă loc la București.*

Din primul moment al venireĭ noastre la guvern, am făcut imediat declarațiunile cele maĭ categorice guvernuluĭ român că suntem gata să dăm absolut toată satisfacțiunea cererilor României.

Vă cedăm cu dragă inimă și fără nicĭ un gând ascuns teritoriul pe care l'ați reclamat și sper că viitorul va justifica această cedare.

Vorbind despre acțiunea militară a României d. Tonceff, îmĭ spune:

„Am privit acțiunea militară a României ca o acțiune de pacificare și avem sinceră dorință ca România să reușească în acțiunea eĭ de a readuce pacea între noĭ și frații noștri aliați. De aceea am și dat ordine severe ca armata noastră să se retragă pe toată linia în fața trupelor române, pe care noĭ le-am considerat ca întrând pentru pace. Noĭ am înțeles din primul moment că România a făcut războiul pentru a ne aduce pacea și de aceea dezaprobând intransigența de până acum, de la început ne-am arătat dispuși să acordăm toată satisfacțiunea României".

„Este regretabil că s'a pus atâta intransigență — continuă d. Tonceff, din partea fostuluĭ guvern față de România și pot să și spun că noĭ am dezaprobat'o dela început și am dezaprobat și dificultățile ce ni s'aŭ făcut la Silistra cu ocaziunea măsurătoareĭ celor treĭ kilometri. Trebue să știți însă că d. Daneff, care este rusofil, nu avea o acțiune liberă. Noĭ însă care eram în opoziție nu puteam influența întru nimic acțiunea fostuluĭ guvern. Primind să luăm răspunderea evenimentelor actuale, ne-am impus ca o obligațiune principală înțelegere largă și pe bazele cele maĭ amicale cu România în dorința ca această înțelegere să fie nu numaĭ durabilă dar după cum v'am spus, chiar efectivă.

Acestea sunt sentimentele cu carĭ am venit față de România și văafirm că contăm pe înțelepciunea conducătorilor poporuluĭ român, după cum sperăm că poporul român va aprecia schimbarea de directivă și de sentimente ce s'a petrecut în Bulgaria dela venirea noastră la guvern, pentru ca astfel să se ajungă la o înțelegere definitivă în Balcani. Cunoaștem toate dificultățile interne ce le-a avut guvernul român din cauza intransigenței și atitudineĭ d-luĭ Daneff. Guvernul român însă va avea acum ocaziunea să'și ia revanșa dând României deplină satisfacțiune a cererilor eĭ. Nu e vorba numaĭ de o graniță strategică ce vă cedăm. Credem însă că cea maĭ strategică graniță ce poate exista între două țărĭ este o sinceră și reală prietenie și pe aceasta v'o oferim din toată inima".

Venind la diferendele Bulgarieĭ cu Serbia și Grecia, d. Tonceff mi-a făcut următoarele declarațiuni:

— *„Noĭ am dorit ca orĭ-ce vărsare de sânge, care e absolut inutilă să înceteze. Pentru aceasta am cerut tot sprijinul României și avem recunoștința că atât Suveranul României — care întreacăt fie zis — mi-a făcut de vre-o câteva orĭ onoarea să mă primească în audiență, cât și guvernul român s'aŭ arătat binevoitorĭ și aŭ intervenit pentru ca orice vărsare de sânge să înceteze. Nu s'a putut. Ceea ce pot însă să vă spun este că între noĭ și sârbiĭ acțiunea militară bate pe loc. Acum două zile sârbiĭ aŭ avut în lupta dela Coceana 2000 de morți și 8000 de oameni scoși din luptă. Dacă armata sârbească a înaintat pe teritoriul bulgar într'altă parte trupele bulgare aŭ înaintat spre Pirot pe teritoriul sârbesc, așa că aceste depășiri de terițorii se echivalează. Pe frontul principal lupta stă pe loc. Grecii este adevărat că aŭ înaintat, dar aceasta din cauză că noĭ n'am putut opune o armată suficientă fiind împedicați în mișcările noastre. Orĭcum ar fi însă, noĭ noĭ avem cele maĭ bune intențiuni pentru a ajunge la o înțelegere și cu sârbiĭ și grecii.*

„Aceasta însă nu înseamnă că vom admite s ăfim despuiați. Am venit la București ca să facem pacea. Instrucțiunile noastre sunt de natură ca să nu fim intransigenți și să facem concesiuni. Dar prin aceasta nu înțelegem să admitem ideile de megalomanie și să primim ca să fim despuiați de toate drepturile noastre. Dacă și Sârbiĭ și Grecii sunt animați de aceiași dorință ca și noĭ de a face pace, avem convingerea că ușor vom cădea de acord grație maĭ ales și faptuluĭ că avem toată încrederea că și guvernul român va stărui pentru ca o pace echitabilă să se poată stabili și ca astfel vărsările de sânge să nu maĭ aibă loc. Nimeni nu va regreta maĭ mult de cât noĭ dacă nu vom reuși. Aceasta este însă o ipoteză la care de sigur nu voim să ne gândim".

D. Tonceff aduse apoĭ în discuțiune chestiunea ororilor despre care în presa europeană s'a spus că aŭ fost comise de bulgarĭ.

„Este o calomnie tot ce s'a spus—susține d. Tonceff. Atât grecii cât și sârbiĭ profitând de faptul că noĭ n'aveam posibilitate de a comunica cu Europa și că nu aveam decât un singur fir, acela prin București care însă nu era suficient aproape decât pentru comunicările diplomatice, aŭ umplut presa europeană de calomniĭ la adresa noastră acuzându-ne de ororĭ pe carĭ le-aŭ comis eĭ. Ca o dovadă că așa este, aveți faptul că la Sofia printre ceĭ refugiați sunt și 300 de familiĭ de cuțovlahĭ carĭ dacă aŭ venit la Sofia și nu s'aŭ dus la Salonic e tocmaĭ pentru că au fugit de ororile grecilor. Parte din aceștĭ cuțovlahĭ aŭ și telegrafiat preseĭ europene alaltăeriĭ acest lucru. Dar orĭcum, pentru lămurirea tuturor, noĭ cerem o anchetă. Am dorit la început să se facă o anchetă internațională a Puterilor. Pentru ca ancheta însă să fie și maĭ severă, noĭ ne vom adresa Tribunaluluĭ arbitral de la Haga. Voim ca acest tribunal în toată severitatea să se pronunțe. Dacă totuși el își va declina competința atunci vom cere tot o anchetă internațională și veți vedea atunci că dacă se va constata o crimă din partea unuĭ bulgar, vor fi zece de partea sârbilor și a grecilor".

Vorbind de acțiunea Turcieĭ, d. Tonceff, și-a exprimat speranța că Puterile nu vor admite ca hotărârea lor să fie nerespectată.

„IN ORI-CE CAZ, A SPUS D. TONCEFF, VA TREBUI SĂ SE PRICEAPĂ CA BULGARIA NU VA PUTEA AJUNGE LA O INTELEGERE ȘI SĂ CEDEZE FOȘTILOR EI ALIAȚI TERITORII NOUI — CAND SE ȘTIE SACRFICIILE ENORME PE CARE LE-A FACUT BULGARIA IN RAZBOIUL CU TURCIA, SACRIFICII DE PESTE O SUTA DE MII DE OAMENI CEEA CE N'AU FACUT FOSTII NOȘTR ALIAȚI — DACA NI S'AR FACE DIFICULTAȚI PENTRU CA TERENURILE OCUPATE ACUM DE TURCIA SĂ NU NE MAI REVIE".

Acestea sunt declarațiunile d-luĭ Tonceff. Ministrul bulgar a terminat asigurându-mă din nou de cele maĭ bune intențiuni ale Bulgarieĭ pentru ca o pace durabilă să se facă în Balcani.

Am vorbit de asemenea și cu d. Simion Radeff, un alt membru al delegațieĭ Bulgarieĭ.

„Tin să se știe, mi-a spus d. Radeff că adevăratul motiv al schimbăre fostuluĭ guvern și al venireĭ partiduluĭ liberal, a fost numaĭ diferendul cu România.

Inainte de căderea guvernuluĭ Daneff, d-niĭ Ghenadieff, Tonceff și Radoslavoff, s'aŭ adresat în scris Suveranuluĭ nostru cerând ca să se caute să se ajungă la o înțelegere imediată cu România. N'am venit aci ca să criticăm atitudinea fostuluĭ guvern bulgar, aceasta e o chestiune internă. Dar cred că s'a putut vedea că guvernul actual are cu totul altă atitudine și că România poate fi încredințată de cele maĭ bune intențiuni ale noastre și că vom satisface în totul cererile eĭ".

Conferința penru pace, după cum am maĭ spus va avea loc probabil la Sinaia. In acest scop s'a amenajat un salon la mănăstirea din Sinaia.

D. Tonceff a fost primit azĭ de d-niĭ Tilu Maiorescu și Take Ionescu.

I. Fermo.

TRATATIVELE DE PACE

SOSIREA delegaților bulgari în Capitală

ozo

Pe azĭ, la orele 12 din zi, era anunțată sosirea în Capitală a delegațieĭ bulgare pentru tratativele de pace.

Pe peronul găreĭ de Nord așteptaŭ d-niĭ Jackson, ministrul Statelor-Unite; Burghelea, directorul afacerilor străine din ministerul de externe; primul secretar al legațiuneĭ ruseștĭ; Al. Cottescu, directorul general al c. f. r. și d. Moruzzi, prefectul poliției.

Ordinea era menținută de inspectorul polițienesc al gărilor, d. Weltz.

La orele 12 fix trenul special, compus din 2 vagoane, a intrat în gara de Nord.

Delegații aŭ descins din vagon și s'aŭ făcut prezentările; apoĭ s'aŭ întreținut vr'o 10 minute cu ceĭ presenți, după care s'aŭ dus cu automobilele la hotelul Continental.

* * *

Se știe că delegația bulgară e compusă din d-niĭ: Tonceff, *ministru de finanțe; generalul* Papricoff, *fost ministru de războiŭ; generalul* Ficeff, *șeful statuluĭ major; general* Ivanoff, *fostul comandant al armateĭ bulgare la Isstip și colonelul* Stancioff, *fost atașat militar la București.*

Pe mâine dimineață se așteaptă sosirea delegaților sârbi și greci iar pe Marți a celor muntenegreni.